

største Deel skaffes tilveie af de Ting, jeg har nævnt, og det er af den Grund jeg har kaldt Toldafgifterne en frivillig Skat. Der er endnu et Par andre Betragtninger, som jeg maaskee ganske kort kan fremsføre til Fordeel for at lægge en Deel af den her paapegede Skat paa disse Beskatningsgjenstande. Saavidt jeg kan see af de statistiske Oplysninger, der bleve os meddeelte i forrige Sessjon, saa opsluges de Penge, der faaes for Danmarks væsentligste Udførselsartikler, Korn og Fedevarer, i en forbausende Grad af saadanne Gjenstande, som ikke ere absolute Nødvendigheds-gjenstande, og hvis jeg tør driste mig til et Dieblit at streife ind paa Statsøeconomiens Omraade, saa seer jeg dert en ikke uvæsentlig Grund til, at flere og flere Personer efterhaanden komme for nær paa Grændsen af Fattigvæsenet, og at Pengene i det Hele taget mellem Mand og Mand flaae knappere til, end ønskeligt er. Jeg vil f. Ex. nævne Udførselsen af Dyr i det Hele; de Penge, der faaes derfor, opsluges omtrent af, hvad der gives ud for Sukker; de Penge, der indkomme for Uld, opsluges omtrent af Tobak, og hvad der kommer ind for Kjød og Fleff, forbruges igjen omtrent til Kaffe. Det er et Forhold, som forekommer mig ikke at være ganske heldigt. Endnu vil jeg blot nævne et Par Ting, Sagen seet fra det samme Synspunkt. Det er muligt, at den Retning, jeg her har nævnt, der har udviklet sig, er Aarsag til, at en stor Deel af Befolkningen noget mere, end ønskeligt er, drager sin Hu med Hensyn til Opdragelse og Leveviis bort fra, hvordan man skal bære sig ad med i en fri, selvstændig Stilling ved Flid og Deconomie at skabe sig en saadan Tilværelse, at man ogsaa kan lade Tanken vandre ud over Samfundets virkelige Liv og følge med paa de aandelige ideelle Vandringer og dog ernære sig ved et mindre Landbrug f. Ex. paa 10 Td. Land Middelfjord, og vel meget hen til Kjøbstæderne og Udlandet, fordi man, som det synes mig, er kommen noget bort fra at befinde sig vel ved for største Delen at leve af Landets egne Frembringelser. Jeg skal nu forlade disse Betragtninger og blot endnu tilføie Et, nemlig det, at omendogsaa Toldforhøielsen bliver ikke ubetydelig, saa vilde dog med Hensyn til Pen-

genes synkende Værdi den Deel, som svares i Told af hver enkelt Gjenstand, ikke være høiere, end den har været for et halvhundrede Aar siden. Naar jeg nu vender mig til selve Lovforslaget, saa vil jeg gjenkalde i Erindringen den Bemærkning, jeg gjorde før, nemlig at det er tvivlsomt, om Skatten, der kommer ud, vil kunne træffe den egentlige Indtægt i den Grad, som der er tilstgæet. Naar jeg skulde betegne Skattens egentlige Væsen, saa vilde jeg kalde den en Forbrugsskat, saaledes som det er udtrykt i § 2, idet jo det, som en Mand med Familie forbruger i Aarets Løb, beskattes med Tillæg af det, hvormed han forøger sin Formue, og med Fradrag af det, han forbruger mere end sin Indtægt; men med Hensyn til det Sidste er der den meget store Ulempe, at dette Fradrag kun kan skee, naar Skatteyderen bruger Selvangivelse, og at Selvangivelse, saaledes som vore Forhold nu engang ere og efter mit Syn i en lang Fremtid ville blive, aldeles ikke vil blive almindelig. I § 13 indeholdes to Skattemaader; jeg kalder den ene en Værdiskat og den anden en personlig Skat, Værdiskatten den, som udtrykkes igjennem de mindst 6 pCt., og den personlige Skat, som udtrykkes igjennem de mindst 300 Rbd. for Agerbrugere og hans Familjes personlige Virksomhed. Med Hensyn til denne sidste Skat vil jeg tillade mig at fremsætte en Betragtning. Jeg troer, at denne Skat, naar Indtægtssummen sættes noget lavere, ikke alene vil være uheldig, men at den endog maaskee vil være meget heldig, hvis den bliver gennemført paa samtlige Omraader. De personlige Værdier ere, saavidt jeg kan see, Hovedsagen eller Betingelsen for alle andre Værdier, idet jo disse uden den personlige Virksomhed ere en død Masse, og jeg har derfor ofte tænkt paa, om det ikke vilde kunne lykkes at gennemføre en personlig Skat i et temmelig vidt Omfang. Jeg seer her en Anviisning dertil, og jeg troer, den kunde være meget god, naar den, som sagt, blev gennemført saagodtsom paa alle Omraader. Der er en personlig Skat, der vilde tiltale mig, og det er, hvis det kunde lykkes at beskatte Dagdrivere i alle Grader; jeg troer, at dette vilde være et godt Foretagende, og jeg troer som sagt, at dette